

<http://physicsweb.org/article/news/7/7/14>

2003/07/18

نانو ذره‌ها فولاد را تقویت می‌کنند

پژوهش‌گران‌ی در ژاپن راه جدیدی برای تقویت فولاد یافته‌اند. کُتا ساوادا [1] و هم‌کاران ش از مئسسه‌ی ملی‌ی علوم مواد در تسوکوبا، فولادی ساخته‌اند که صد بار قوی‌تر از قوی‌ترین فولاد ضد خرزش فعلی است. شاید این روش به تولید اقتصادی‌ی در مقیاس بزرگ اجزای دمایی زیاد بینجامد [2].

خرش نوعی دگرگونش است که فلزات و آلیاژها‌ی در معرض تنش‌ها و دماها‌ی زیاد را ضعیف می‌کند. مهندس‌ها، برای مقاوم‌کردن فولاد در برابر خرزش ذره‌ها‌ی کوچک‌ی (غالباً از جنس اکسیدها) را در سراسر فلز پخش می‌کنند. اما این روش گران است و برای تولید در مقیاس بزرگ مناسب نیست. به علاوه، با گذشت زمان این ذره‌ها درشت می‌شوند و اثر تقویت‌کننده‌گی پیشان کم می‌شود.

در بسیاری از فولادها‌ی تقویت‌شده، پس از دوره‌ی معینی آهنگ خرزش یکباره زیاد می‌شود و نمونه ترک بر می‌دارد. این به اصطلاح زمان گسیخته‌گی، به مقدار کربن فولاد بسته‌گی دارد. ساوادا و هم‌کاران ش، با افزودن فقط 0.002% کربن به فولاد سخت‌ی که 9% کرم دارد، زمان گسیخته‌گی در 923 کلوین را 100 برابر نسبت به قوی‌ترین فولاد ضد خرزش فعلی بیش‌تر کردند. (فولادی که به آن کربن افزودند، خود ش حدود 0.08% کربن داشت).

گروه تسوکوبا، با استفاده از میکروسکوپی الکترون عبوری مشاهده کرد این نمونه تعداد زیادی ذره‌ی ریز (به اندازه‌ی 5 تا 10 نانومتر) دارد. در حالی که در فولادها‌ی که با روش‌ها‌ی معمولی تقویت می‌شوند، اندازه‌ی ذرات بسیار بزرگ‌تر است، نوعاً 100 تا 300 نانومتر. این ذره‌ها‌ی ریز، فلز آلیاژشده با کربن یا نیتروژن‌اند، و در ناحیه‌ها‌ی آسیب‌پذیر مثل مرزدانه‌ها یا مرزها‌ی دیگر به نمونه وصل شده‌اند. این ارتباط‌ها فولاد را

تقویت می کنند.

این پژوهش گران می گویند نانوذره ها ی کرین - نیتروژن به این علت تشکیل می شوند که مقدار کرین - نمونه بسیار کم است. آهنگ درشت شدن - این نانوذره ها هم بسیار کم تر از آهنگ درشت شدن ذره های دیگر است، که این هم زمان - گسیخته گی را زیاد می کند.

[1] Kota Sawada

[2] Nature 424 294